

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Sipos Zoltán ügyvéd (4400 Nyíregyháza, Rákóczi u. 1.) által képviselt felperesnek a dr. Sárdi László ügyvéd (1053 Budapest, Veres Pálné u. 37.) által képviselt alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. november 18-án kelt 19.G.41.372/2008/16. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 320.000 (Háromszázhuszezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2001. január 22-én határozatlan időre szóló exportszállítási keretszerződést kötött az alperessel, amelyben a tulajdonában lévő vágóbárányok alperes részére történő értékesítését vállalta azonnali export értékesítésre, az összetételtől függően 700-1000 db mennyiségben, extrém, intenzív hízlalású, (magyar szabvány szerinti merinó és húskeresztezett) minőségben.

A 2. pont szerint a vételár „ a vevőnek a külficra az árú megvételekor érvényes határparitásos exportárából számított forint érték 97,2 %-a" A vevő a vételárat a rakodástól számított 3 munkanapon belül utalja át eladó részére.

A 3. pont értelmében az árú átadás-átvételére a vevő diszpozíciójában feltüntetett napon és rakodási helyen kerül sor.

A szerződés szerint felperes feladatát képezte egyebek mellett az árú exportra való előkészítése, mérlegelése, a bárányok darabszámát és feladási súlyát feltüntető konszignációs okiratok szakszerű kitöltése, a rakodási okmányok alperesnek történő megküldése a feladást követő napon, míg a feladáshoz szükséges okmányok biztosításáról, a származási bizonyítvány és egyéb okmányok költségeinek viseléséről alperes tartozott gondoskodni.

Alperes megrendeléseit felperes az általa vásárolt és felhizlalt bárányokkal teljesítette, amelyeket alperes - más szállítóktól átvett bárányokkal együtt - exportált.

A felperes telephelyén történő berakodásnál, mérlegelésnél alperes és az olaszországi vevő képviselői is jelen voltak, a mennyiségeket az exportszámlákon feltüntették.

Az exportszámla teljes kiállítására azonban általában a kamionok végleges lezárásakor került sor, amely sok esetben eltért a berakodás helyszínétől.

Az esetenként leszállított (berakodott) árumennyiség vételárát alperes az általa közölt exportár alapján a felperes által kiállított számlák alapján fizette meg.

Felperes 2006. tavaszán vitássá tette, hogy a 2002. július 25-ét követő áruszállítások ellenértékeként a keretszerződésben foglaltak szerint őt megillető vételár került kifizetésre részére.

Az alperesnek küldött 2006. május 16-án kelt levelében felperes egyebek mellett azt állította, a 2002. július 25-ét követően elszállított bárányokkal az alperes szerződésszegően a piaci ár alatt kívánt elszámolni, az alperes által kiállított export számlákban a felperes tulajdonát képező bárányok áron aluli értékben kerültek feltüntetésre. Felszólította az alperest a kifogásolt időszakra nézve a szállítási keretszerződésben foglaltaknak megfelelő, a valós olasz piaci ár alapulvételével történő végelszámolás elkészítésére, ezt követően pedig a különbözeti összegről kiállított végszámlát küldött az alperesnek.

Az alperes a felperesi felszólításnak nem tett eleget, egyebek mellett arra hivatkozással, a keretszerződés szerint meghatározott, a felperes által kiszámlázott vételárát megfizette, az utólag a felperes által egyoldalúan nem módosítható, egyidejűleg a felperes által kiállított végszámlát is visszaküldte.

Felperes 2008. június 23-án előterjesztett keresetében az alperest 15.436.185 forint vételár különbözet és annak 2002. december 9. napjától a kifizetésig járó törvényes

mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni a közöttük létrejött szállítási keretszerződés 2. pontjában foglaltakra alapítva.

Egyebek mellett előadta, az alperessel kötött export szállítási keretszerződésben foglaltaknak maradéktalanul eleget téve exportra alkalmas állapotú, magyar származásúnak minősülő bárányokat szállított az alperesnek, aki azokat külföldön értékesítette. A kialakult gyakorlat szerint az elszámolás úgy történt, hogy az elszállított bárányok értékesítését követően az alperes néhány napon belül fax útján közölte az elszállított bárányok számát, súlyát és kilogrammonkénti vételárát, a vételár számítását az alperes nem részletezte, az alapul szolgáló export számlát nem bocsátotta rendelkezésére. Bízva abban, hogy alperes betartja a keretszerződésben rögzítetteket, a közölt árat elfogadva állította ki számláit. Utóbb jutott csak tudomására, hogy „az alperes által megjelölt ár lényegesen alatta maradt a ténylegesen realizált export árból, a valós olasz piaci árból számítandó szerződés szerinti árnak. Az ebből adódó árkülönbözetet alperes köteles megfizetni részére.

A per során az alperes ellenkérelmében foglaltakat vitatva állította azt is, a tőle vásárolt bárányok esetén az alperes által exportált, nem általa szállított bárányoknál alacsonyabb exportár indokaként nem fogadható el az, hogy nem első osztályú minőségű bárányokat szállított, mert a vágójuhra vonatkozó szabvány alapján ilyen jellegű minőségi osztályozásra nincs lehetőség. A Juh Terméktanács felperesi megkeresésre adott, az iratokhoz csatolt tájékoztatása szerint ilyen osztályozási rendszert az olasz vevők sem alkalmaztak, kizárólag első osztályú export minőségű bárányokat vásároltak súlykategóriánként eltérő áron. Azt pedig az alperes sem vitatja, hogy a szállítási keretszerződésnek megfelelő minőségű exportkész vágóbárányokat adott át részére. A szerződésszerű teljesítésre tekintettel alperes az első osztályú minőségű áru ellenértékét tartozik megfizetni. A Juh Terméktanácstól kapott tájékoztatásra hivatkozva hangsúlyozta azt is, a tőle vásárolt bárányok alperesi export számlák szerinti árai lényegesen alacsonyabbak a Terméktanács által az adott időszakra közölt átlagáraknál, erre tekintettel is aggályos, hogy az export számlákban a valós vételár került volna feltüntetésre. Indítványozta, hogy az alperes által a perbeli időszakban a bárányexportból ténylegesen realizált exportárok megállapítása érdekében a bíróság keresse meg a a 2002. évi alperesi bárányexport teljes dokumentációjának, ezen belül a vámáru nyilatkozatoknak a megküldése iránt.

Az általa szállított bárányok minőségének megállapítása érdekében igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta.

A perbeli időszakra vonatkozó vágó juh export átlagárakra nézve a Juh Terméktanács által készített kimutatást mellékelte.

Alperes a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összecszerűségét is vitatta.

Előadta, a felperessel kötött szállítási keretszerződés 2. pontja szerinti vételár alapjául szolgáló exportár azonos volt az általa a per irataihoz csatolt export számlákban rögzített árral. Az export ár a magyar exportőrök és az olasz vevők közötti tárgyalások eredményeképpen alakult ki, hetente változott. Felperessel már a szállításokat megelőzően közölte az exportárat, aminek elfogadása képezte a

szállítás alapját. Az pedig, hogy a felperessel közölt exportár megfelelt a valóságnak, a csatolt számlák bizonyítják. A Juh Terméktanács által rendelkezésre bocsátott kimutatás az export átlagárakat tartalmazza, a felek közötti elszámolás alapját azonban az egyes konkrét szállítások alkalmával az exporttal érintett felek között létrejött megállapodás szerinti export ár képezi. Az ennek figyelembevételével megállapított és kiszámlázott vételárat pedig maradéktalanul megfizette, nem tartozik felperesnek.

A felperes által szállított bárányok alacsonyabb exportárának magyarázataként arra hivatkozott, hogy azok általában idősebb, nem első osztályú minőségű bárányok voltak, egyebekben a felperestől átvett bárányok megfeleltek a szállítási keretszerződésben meghatározott minőségi feltételeknek.

Hangsúlyozta azt is, korábban a vételár kérdésében nem volt vita a felek között, felperes 4 év eltelte után állt elő további követelésével.

Az elsőfokú bíróság bizonyítást folytatott. Személyesen meghallgatta a felperest, továbbá alperes indítványára tanúként az alperes munkavállalóját és aki alperessel lényegében azonos szerződéses jogviszonyban állt, mint felperes.

..... tanú egyebek mellett elmondta, a szerződés szerinti vételár az alperes határparitásos árbevételeinek 97,2 %-a. Az egyes rendelések alkalmával a vevővel általában faxon egyeztetett árakat közölték felperessel. Az exportszámla kiállítására a rakodásnál került sor, a számla a vevőnek euróban kiszámlázott árat is tartalmazta, a számla adatait felperessel is közölték.

..... tanú egyebek mellett előadta, korábban neki is volt üzleti kapcsolata a felperessel, ez idő szerint perben állnak egymással. Alperessel neki is hasonló szerződése volt, mint a felperesnek, vele alperes nem közölt olyan árat, ami nem felelt volna meg a valóságnak.

A felperes személyes meghallgatása során állította, vele az exportárat sem a rakodás megkezdése előtt, sem azt követően nem közölték, csak utólag jött rá arra, hogy a tényleges ár jóval több volt annál, mint amivel számoltak, azt, hogy őt alperes megtévesztette 2002 őszén ismerte fel. Utoljára 2002. december 9-én szállított alperesnek, ezt követően alperes 530 forint/kg-os árat ajánlott, a bárányokat végül 2002. december 27-én egy másik kereskedőnek 700 forintos áron értékesítette. Hangsúlyozta azt is, a keretszerződés érvényességében bízva érvényesíti igényét a perben, alperes nem a szerződés megkötésekor, hanem annak teljesítésekor tévesztette meg.

Az elsőfokú bíróság 2009. november 18-án kelt 19.G.41.372/2008/16. számú ítéletével a keresetet elutasította, felperest az alperes részére 827.750 forint perköltség fizetésére kötelezte.

Ítélete indokolásában utalva a Ptk. 250. § (1) és (2) bekezdésében valamint 216. § (1) bekezdésében foglaltakra mindenekelőtt rögzítette, a peres felek között 2001. január 22-én létrejött keretszerződés még nem tekinthető szállítási szerződésnek, mert nem kapcsolódott hozzá dolog tulajdonjogának átruházása. Tulajdonjog átruházására utóbb az egyes konkrét tranzakciókkal került sor, amelyek mindegyike önálló szerződésnek tekintendő.

Felperes szerződéses akarátát az áru átadásával, majd pedig a vételárra vonatkozó számlák kiállításával juttatta kifejezésre. A vételárra nézve a megállapodás a felek között legkésőbb akkor létrejött, amikor a felperes az alperes által meghatározott összeget kiszámlázta. Arra figyelemmel pedig, hogy a kiszámlázott vételár a felek kölcsönös és egybehangzó akarata révén alakult ki, nincs jelentősége annak, ha az esetlegesen eltért a keretszerződés 2. pontja szerint kiszámítandó összegtől, amit egyebekben a perben rendelkezésre álló iratok, így különösen a csatolt export számlák nem támasztanak alá. Mindezekre tekintettel a felperes által kiszámlázott vételárat a felek által közösen megállapított szerződéses vételárnak kell tekinteni, ezért alperesnek nincs további vételár tartozása felperessel szemben.

Az elsőfokú bíróság utalt arra is, felperes hivatkozott ugyan az alperesi megtévesztésre, a szerződést azonban nem támadta meg. Erre tekintettel abból kellett kiindulni, hogy a felek között 2002. július 25-e és december 9-e között érvényes ügyletek jöttek létre, amelyek alapján vételár fizetési kötelezettségének alperes maradéktalanul eleget tett.

Az indokolás szerint a felperes által indítványozott bizonyítás a felek között a vételárra nézve érvényesen létrejött megállapodásra tekintettel szükségtelen volt, így a per eldöntése szempontjából annak sem volt jelentősége, hogy a vámhivatal nyilvántartása szerint mekkora volt az egyes szállítmányokkal érintett bányák export ára.

Az ítélettel szemben a felperes fellebbezett jogi képviselő útján. Az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte, állítva az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel kellő részletességgel, a hiányos tényállásra alapítva téves jogi következtetéssel hozta meg ítéletét.

Egyebek mellett előadta, a perben mindkét fél egyezően adta elő, hogy közöttük 2001. január 22-én export szállítási keretszerződés jött létre. A keretszerződésben pedig a felek a vételár megállapításának módját is pontosan meghatározták. A keretszerződésben az eladó arra vállalt kötelezettséget, hogy a későbbiekben egyedileg kiegészített szerződések feltételei mellett export minőségű vágóbányák tulajdonjogát ruházza át az alperesre. A keretszerződésben foglaltak ily módon a felek között a későbbiekben létrejött konkrét szerződések mindegyikének részévé váltak. Ily módon pedig a vételár meghatározására nézve a felek között a szállítási keretszerződésben foglaltan írásbeli megállapodás jött létre. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a vételárra nézve a felek között

ráutaló magatartással, az áru átadásakor, illetve a vételárra vonatkozó számla alperes általi kiállításakor jött létre a megállapodás. Hangsúlyozta azt is, alperes nem a szerződés megkötésekor tévesztette meg, hanem az elszámolás alapját képező adatok szolgáltatásakor. II. osztályú, csökkentett értékű elszámolásnak nem volt helye. A szerződés megtámadásának hiányával kapcsolatos ítéleti fejtegetés ezért téves. Téves jogi álláspontjára tekintettel az elsőfokú bíróság nem tisztázta és nem is vizsgálta a per eldöntése szempontjából lényeges körülményeket, így azt, hogy az alperes által az export számlákban rögzített vételár megfelelt-e a ténylegesen realizált export áraknak, illetve azt sem, hogy a felperes által szállított bányák minősége első osztályú volt. Az elsőfokú bíróság nem mellőzhette volna annak vizsgálatát és tisztázását, alperes a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően járt-e el, amikor felperes által szolgáltatott bányákat másodosztályúnak minősítve értékesítette tovább és felperes részére az ily módon csökkentett vételár alapján számított ellenértéket fizette ki.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte helyes indokaira tekintettel. Mellékelte az olasz vevő olasz nyelvű tájékoztató levelét annak igazolására, hogy a számla a tényleges export áron került kiállításra. A fellebbezési tárgyaláson szóban a felperes 2006. május 16-i levelében foglaltakra hivatkozással hangsúlyozta azt is, ez a felperesi levél is tartalmazza azt, hogy a román bányák ára alacsonyabb.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

A Ptk. 198. § (1) bekezdése szerint a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére.

A Ptk. 200. § (1) bekezdése akként rendelkezik, a szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg.

A Ptk. 205. § (1) bekezdése értelmében a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A (2) bekezdés kimondja azt is, a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges.

A Ptk. 379.§ (1) bekezdése szerint szállítási szerződés alapján a szállító köteles a szerződésben meghatározott dolgot a kikötött későbbi időpontban vagy időszakban a megrendelőnek átadni, a megrendelő pedig köteles a dolgot átvenni és az árát megfizetni.

A szállítási szerződés tehát a tulajdonjog átruházására irányuló sajátos szerződés, lényegében halasztott adásvétel, amely tartós jogviszonyt hoz létre a felek között. A felek a tartós jogviszonyuk keretében létrejövő egyes eseti szállításokra irányuló

kérdéseket pedig egy külön keret-megállapodásban szabályozhatják, amely megállapodásban foglaltak a jogviszony egészére kiterjednek, a jogviszony keretébe tartozó valamennyi szállításra nézve irányadóak.

Felperes pontosított, végleges keresetében lényegében azt kifogásolta, hogy alperes a közöttük fennálló tartós jogviszonyra irányadó szállítási keretszerződés rendelkezéseit megsértve az általa szállított bányákat (árut) alacsonyabb áron exportálta, mint az egyidejűleg exportált, mástól vásárolt bányákat (árut) vagyis nem a valós (realizált) olasz piaci áron.

Nem kétséges, hogy a peres felek a keretszerződésben meghatározott vételárat tekintették irányadónak a közöttük fennálló tartós jogviszonyban valamennyi szállítás esetére. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a keretszerződésben foglaltakat figyelmen kívül hagyva arra az álláspontra helyezkedett, a felperes által szállított árú vételárára nézve a felek között a megállapodás esetenként, az egyes szállítások alkalmával, ráutaló magatartással jött létre.

A felperes keresetének elbírálásakor tehát a vételár kikötést tartalmazó szállítási keretszerződésben foglaltakból kellett kiindulni.

A keretszerződésben foglaltak helyes értelmezése szerint pedig az volt megállapítható, hogy a felperes árujának (bányáinak) árát a felek a felperes bányáira az alperes által elért (érvényesített) exportár 97,2 %-ában határozták meg.

A rendelkezésre álló adatok alapján továbbá az is megállapítható volt, hogy alperes a felperes árujáért kapott exportár alapul vételével, a keretszerződésben foglaltaknak megfelelően számolt el felperessel, anélkül, hogy a keretszerződés rendelkezéseit megsértette volna. A szállítási szerződéses jogviszonyból eredően tehát alperesnek nem áll fenn tartozása felperessel szemben. Ezért érdemben helytálló az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítélete.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a fenti eltérő indokolással - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítélőtábla a peresztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2010. június 25.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiss Sándorné
tisztviselő